

МИЛОВАН ВУЛОВИЋ

**СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА НО РАТА
ДРАГАЧЕВО**

У прошлом броју Зборника објављен је каталошки приказ свих споменика са територије општине Чачак. Настављајући обраду споменика и спомен-обележја народноослободилачког рата и револуције, у овој свесци Зборника дајемо споменике постављене на територији општине Лучани и то по азбучном реду. За сваки споменик дат је опис, димензије и најнеопходнији подаци, а текст је пренет у изворном облику.

В И Ч А

1. — Споменик, постављен у црквеном дворишту, посвећен борцима Радомиру Васићу и Францу Косецу, који су погинули у Вичи. Изграђен је од пешчара, са стубовима са стране, десним већим (100×15 см) и левим мањим стубом (76×15 см), између којих се налази плоча (100×45 см) са уклесаним словима обојеним плавом бојом и црвено обојеном петокраком изнад текста. На базису споменика уграђена је мања плоча (20×26 см) од белог мермера са уклесаним словима:

I — „Радомир Васић и Франц Косец борци I југословенске бригаде борећи се за ослобођење наше домовине и праведну ствар народне револуције, дали су своје животе у Вичи 1945. г. Смрт фашизму — Слобода народу.

II — »Tukaj počiva Franc Kosec iz Skaručne nad Ljubljano«.

2. — Спомен-чесма у центру села, подигнута на месту где су 1941. драгачевски партизани положили заклетву, а посвећена је палим ратницима у првом светском рату и палим борцима у народно-ослободилачком рату. Чесма (270×150 см) је грађена од фино обрађеног камена са нешто широм плочом на врху. Са леве и десне стране од чесме, изграђен је зид од истог камена, на чијим се ивицама налазе две саксије за цвеће, исклесане у камену. На предњој страни чесме уграђена је плоча (106×80 см) од црног мермера са 12 фотографија на порцелану и уклесаним словима и петокраком између две стилизоване гранчице. У врху предње стране чесме уграђена је мања плоча (36×50 см) од црног мермера, са уклесаним словима и петокраком изнад текста. На супротној страни чесме уграђена је трећа плоча (156×100 см) од црног мермера са уклесаним словима:

I — „На овом месту, септембра 1941. г. Драгачевски партизански батаљон под командом Богдана Капелана положио је заклетву.

У част 25-то годишњице револуције.

4. јул 1966 год.
Вича

Савез бораца НОР-а
села Виче“

II — „Пали у народно-ослободилачком рату за слободу независност и социјализам.

Радовановић Добросав, Пајић Милан, Танасковић Александар, Ковачевић Сава, Ивановић Момчило, Ковачевић Светолик, Милекић Драгољуб, Ивановић Петар, Главоњић Милан, Ђуровић Данило, Пајић Мијалко, Ковачевић Срећко, Мијатовић Радосав, Ивановић Радисав, Герзић Јовић, Милетић Дмитар, Радоњић Миладин.

Вича
29-XI-1959

Савез бораца
народно-ослободилачког
рата“

III — „Палим ратницима за одбрану отаџбине од 1912 до 1918 године.

Бабић Витомир, Бабић Воислав, Бабић Мијаило, Бабић Милан, Бешевић Драгиша, Бешевић Милош, Бешевић Радош, Бешевић Радомир, Борисављевић Бошко, Герзић Станко, Герзић Добросав, Главоњић Вучић, Главоњић Живко, Главоњић Воин, Главоњић Драгомир, Главоњић Ј. Драгомир, Главоњић Милутин, Главоњић Мијаило, Главоњић Милан, Главоњић Вукосав, Главоњић Милован, Главоњић Радоје, Главоњић Радич, Грујић Драгољуб, Грујић Витомир, Гуговић Витомир, Гуговић Илија, Драмлић Милутин, Ђокановић Милоје, Ђокановић Момир, Ђокановић Ненад, Зарић Василије, Јанковић Владимир, Јеремић Тихомир, Јеремић Јеремија, Јеремић Милован, Јеремић Љубомир, Јовановић Живко, Јовановић Ђорђе, Ковачевић Благоје, Ковачевић Василије, Ковачевић Вељко, Ковачевић Вићентије, Ковачевић Добросав, Ковачевић Јован, Ковачевић Мирко, Ковачевић А. Милутин, Ковачевић Милутин, Ковачевић Миљојко, Ковачевић Радоје, Ковачевић Раденко, Ковачевић Миливоје, Ковачевић Светислав, Ковачевић Нићифор, Лазовић Драгомир, Лончаревић Лука, Лукић Лука учитељ, Миловановић Светислав, Маричић Андрија, Милекић Воислав, Милекић Милић, Милекић Милош, Милекић Раденко, Милекић Радоица, Милекић Светозар, Милетић Адам, Милетић Милан, Милетић Миленко, Милетић Давид, Мијатовић Спасоје, Мијатовић Петар, Михаиловић Милоје, Милинковић Михаило, Милинковић Симо, Милинковић Радомир, Милисављевић Богић, Милисављевић Миладин, Милисављевић Обрад, Мирковић Велимир, Мирковић Мирко, Мирковић Данило, Мирковић Драгиша, Нешовић Добривоје, Нешовић Мијат, Нешовић Миљојко, Нешовић Велимир, Нешовић Станимир, Пајић Симеун, Пантовић Спасоје, Пантовић Цветко, Радовановић Милан, Радовановић Миљојко, Радовановић Рајко, Радовановић Светозар, Рановић Радоица, Рановић Новит, Рановић Сретен, Радоњић Радоња, Радоњић Никола, Радоњић Милан, Радовић Драгољуб, Сретеновић Обрад, Стефановић Андрија, Стефановић Богосав, Стефановић Благоје, Стојковић Благоје, Стојковић Мића, Стојковић Радомир, Стојковић Светозар, Танасковић Младен, Ћировић Радомир, Ћировић Витомир, Ћировић Драгић, Ћировић Михаило, Главоњић Радомир, Ивановић Велисав, Петровић Димитрије.

4 јула 1960 године.

Савез бораца народно ослободилачког рата и грађани села Виче“

ГОРАЧИЋИ

3. — Спомен-плоча, на фасади Основне школе у засеоку Расовац, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (120×120 см) је од црног мермера, са уклесаним и позлаћеним словима и 16 фотографија на порцелану. На плочу налаже мањи горе заобљени део, са уклесаном петокраком и српом и чекићем. Текст гласи:

„1941—1945 Палим борцима у току народно-ослободилачком рату и, то.

Борци 1941 г. Главоњић Ј. Андрија, рођ. 3-IV-1920 г. пог. 1942 г., Главоњић И. Мијодраг, рођ. 29-IX-1923 г. пог. 1944 г. Главоњић Т. Саво, рођ. 23-I-1923 г. пог. 1942 г. Ђоковић М. Сарафин, рођ. 20-VII-1920 г. пог. 1943 г. Петровић М. Мијодраг, рођ. 23-IX-1920 г. пог. 1941 г. Ђуровић М. Божидар, рођ. 1-I-1920 г. пог. 1943 г. Вељовић М. Добросав, рођ. 21-XI-1911 г. пог. 1941 г. Давидовић Д. Давид, рођ. 23-II-1926 г. пог. 1941 г. Радосавчевић Б. Стеван, рођ. 29-I-1923 г. пог. 1941 г. Васиљевић М. Милосав, рођ. 20-IV-1904 г. пог. 1941 г.

Борци 1945: Давидовић Г. Радисав, рођ. 18-VIII-1924 г. пог. 1945 г. Поповић М. Живоин, рођ. 12-II-1925 г. пог. 1945 г. Станковић Т. Богољуб, рођ. 1-I-1926 г. пог. 1945 г. Поповић ЈБ. Милинко, рођ. 28-V-1922 г. пог. 1945 г. Радоичић Б. Милован, рођ. 10-X-1924 г. пог. 1945 г. Суручић Ј. Драгомир, рођ. 17-III-1922 г. пог. 1945 г.

Жртве фаш. терора : Петровић Ц. Милован, рођ. 18-IV-1922 г. умро у Немачкој 1944 г. Петковић З. Добросав, рођ. 16-III-1915 г. пог. 1943. г. Зимоњић М. Душан, рођ. 26-VII-1918 г. умро у Немачкој 1943 г. Кнежевић Р. Миломир, рођ. 17-XI-1919 г. умро у Немачкој 1941 г. Петровић Р. Гвозден, рођ. 27-III-1903 г. умро у Немачкој 1944 г.

20 јуна 1957 год.
Горачићи

Савез бораца Н. О. Р.
Горачићи.“

ГОРЊИ ДУБАЦ

4. — Спомен—чесма, постављена у центру села, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког терора. Доњи део чесме је изграђен од грубо тесаног камена (600×130 см) са испуштеним делом са стране и на средини. На средњем испуштеном делу постављене су две плоче (124×48 см) са уклесаним и обо-

јеним словима оивичине са три полустуба и засведеним делом на врху, све изграђено од пешчара. На врху је исклесана петокрака са српом и чекињем, а испод је уклесан грб СР Србије, док су на крајњим полустубовима уклесане државне заставе. Текст гласи:

„Спомен изгинулим борцима НО рата и жртвама фашистичког терора од 1941 — 1945 год из Дубца

I — Борци: Болевић Михајло, Марковић Драгомир, Дукић Милосав, Стојковић Десимир. Жртве: Тадић Видосав, Тадић Спасоје, Радовић Софроније, Радовић Тихомир, Радовић Владимир, Радовић Вуксан, Сарић Михаило, Милинковић Мића, Милинковић Милутин, Мисић Срећко, Мисић Боровоје, Драгићевић Драгиша, Драгићевић Радула, Дукић Чедомир, Дукић Радисав, Дукић Недељко, Радовић Богдан, Стојковић Грујица, Дукић Милентије.

II — Борци: Басарић Мирко, Дукић Милош, Лазовић Живојин, Перичић Милорад. Жртве: Пантелић Грујица, Карачић Ранко, Стевановић Владисав, Пстровић Танасије, Басарић Срећко, Маринковић Срећко, Маринковић Мијаило, Басарић Момчило, Милутиновић Ранисав, Марковић Михаило, Марковић Станимир, Руденац Милован, Раденковић Милентије, Тадић Светомир, Ђендић Богдан, Томовић Велика, Шулубурић Зорка, Котуровић Стојка, Гиловвић Станица.

Ову спомен-чесму подиже организација Савеза бораца из Дубца 1955 год.“

Г Р А Б

5. — Спомен-плоча, постављена на месту зв. „Караула“, где је септембра 1941. једна чета драгачевских партизана разбила далеко бројнију немачку јединицу. Плоча (70×98 см) је од белог мермера, са уклесаним словима обојеним црном бојом. Уграђена је у природну стену, а са предње стране учвршћена бетоном. Текст гласи:

„16 септембра 1941 године, на овом месту, једна чета бораца Драгачевског Партизанског батаљона одреда др Драгише Мишовића под командом Богдана Капелана, дочекала је и поразила више стотина немачких фашистичких окупатора. Мала група храбрих Партизана који су се први одазвали позиву Комунистичке Партије Југославије на устанак борећи се за слободу своје родне груде разбила је далеко надмоћнијег непријатеља, настављајући славне традиције народа Драгачева из прошлости.

16-IX-1951 год.

Савез бораца НОР.
среза Драгачевског.“

6. — Споменик, постављен на месту зв. „Караула“, где је септембра 1941. једна чета драгачевских партизана потукла далеко бројнију немачку јединицу. Споменик (280×135×50 см) је неправилног облика, а изграђен је од грубо тесаног камена неједнаке величине. На споменику су уграђене две плоче од црног мермера, неправилног облика, са укласеним словима:

I — „Свака је чука тврђава
и свака цеста кланица
и сваки камен ров!“

II — „16-IX-1941 године на овом месту једна чета драгачевских партизана разбила је далеко бројнији и наоружанији одред немачких фашиста.“

7. — Спомен-чесма, постављена у близини зграде Основне школе, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког терора. Састоји се од два једнака прислоњена дела (250×90 см), грађана од грубо тесаног камена. На предњем делу уграђена је плоча (88×72 см) од црног мермера, са уклесаним и по-злаћеним словима и петокраком изнад текста:

„Палим у народноослободилачком рату 1941—1945.
Васовић Чедо народни херој

Борци

Васовић Миодраг, Вујовић Милијана, Драговић Никола, Ђуровљевић Милош, Живковић Драгослав, Илић Душан, Илић Михаило, Мариновић Милојко, Мариновић Миодраг, Пајовић Радослав, Пауновић Александар, Пропадовић Живан, Сенић Миломир, Стефановић Светислав, Цикић Радомир, Шипетић Гвозден, Шипетић Веселин, Шипетић Јеремија.

Жртве фашистичког терора

Богдановић Светолик, Васовић Велимир, Вујовић Антоније, Вујовић Живко, Вукосављевић Милутин, Вукосављевић Милован, Вукаловић Марко, Живковић Драгиша, Живковић Цветко, Живковић Јаков, Илић Милисав, Јелушић Милоје, Јелушић Милојко, Јовичић

Мијаило, Јовичић Милутин, Јовичић Божидар, Јовичић Бранислав, Јовичић Сретен, Ковановић Милосав, Мрдаковић Светислав, Пауновић Јован, Рајичић Светозар, Цикић Владе, Шипетић Ката, Шипетић Радиша, Шипетић Милосав.

7 јули 1963 године

Удружење бораца
народноослободилачког рата
Граба и Рогаче“.

ГУБЕРЕВЦИ

8. — Спомен-плоча, на фасади Основне школе, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (100×120 см) је од црног мермера, са усклесаним и позлаћеним словима и 11 фотографија на порцелану. На плочу налаже мањи горе заобљени део (20×128 см) са уклесаном петокраком и српом и чекићем. Текс гласи:

„1941—1945

Палим борцима у току народно-ослободилачком рату и, то: Јечменић А. Душан, народни херој рођ. 8-XI-1911 г. пог. 4-XII-1943 г. Плазинић М. Душан, рођ. 3-IV-1922 г. пог. 11-IX-1941 г. Јечменић Р. Драгомир, рођ. 18-II-1915 г. пог. 15-II-1943 г. Вујиновић Ј. Младомир, рођ. 8-IV-1919 г. пог. 12-IV-1941 г. Вукајловић Б. Радоје, рођ. 10-X-1923 г. пог. 25-IV-1945 г. Ђендић М. Андрија, рођ. 10-IV-1924 г. пог. 16-IV-1945 г. Јечменић А. Јеремија, рођ. 1-V-1914 г. пог. 27-I-1942 г. Николић Н. Благоје, рођ. 8-II-1919 г. пог. 11-X-1941 г. Јечменић Л. Миодраг, рођ. 12-VIII-1918 г. пог. 22-VII-1943 г. Вујичић Т. Душан, рођ. 30-VIII-1922 г. пог. 17-VIII-1945 г. Вукајловић М. Радојко, рођ. 7-III-1924 г. пог. 25-IV-1945.

Жртва фаш. терора

Плазинић Глигорије, рођ. 8-I-1915 год. умро у логору Нем. 1942 г.

20 јула 1957 год.
Губеревци

Савез бораца НОР.
Губеревци“

ГУЧА

9.— Спомен-биста народног хероја Бранислава Обрадовића — Цамба, борца Друге пролетерске бригаде, постављена у скверу. Биста

(70×50 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (100×40×40 см) правоуганог облика од пешчара, испод кога је укопана квадратна стопа (60×60 см). На постољу је уграђена плоча (28×21 см) од пешчара, са уклесаним словима. Аутор бисте је Живорад Максимовић, академски вајар из Чачка. Текст на плочи:

„Народни херој Бранислав Обрадовић—Цамбо 1920—1942.“

10. — Спомен-биста народног хероја Душана Јечменића, борца Друге пролетерске бригаде, постављена у скверу. Биста (60×50 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (115×44×40 см) правоугаоног облика од пешчара, испод кога је укопана квадратна стопа (66×60 см). На постољу је уграђена плоча (20×40 см) од пешчара, са уклесаним словима. Аутор бисте је Раде Јованчевић, наставник ликовног васпитања из Лучана.

Текст на плочи:

„Народни херој Душан Јечменић 1909—1943.“

11. — Спомен-биста народног хероја Богдана Капелана, команданта Драгачевског партизанског батаљона, постављена испред зграде Основне школе која носи његово име. Биста (80×66 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (157×45×45 см) правоугаоног облика од пешчара. На постољу је уграђена плоча (26×35 см) од црног мермера, са уклесаним словима обојеним сребрном бронзом. Аутор бисте је Стеван Боднаров, академски вајар из Београда. Текст на плочи:

„Народни херој Богдан Капелан 1914—1941.“

12. — Спомен-плоча на фасади старе зграде Основне школе, из које су две десетине драгачевских партизана водиле тешку борбу против далеко надмоћнијих четничких снага 1941. Плоча (53×78 см) је од белог мермера, са уклесаним словима обојеним црном бојом и петокраком са српом и чекићем изнад текста:

„Из ове школе новембра 1941 год. пламтеле су пушке првих партизанских бораца, Драгачевске чете одреда „Драгиша Мишовић“, у борби против народних непријатеља. Две десетине бораца руковођене

високом свешћу бескомпромисне класне борбе одбиле су напад далеко бројнијег непријатеља.

7-VII-1951 год.

Савез бораца НОР-а
Среза Драгачевског.“

13. — Спомен-биста народног хероја Чеда Васовића, политичког комесара Пожаревачког партизанског одреда, постављена испред старе зграде Основне школе. Биста (58×57 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (130×46×40 см) од пешчара. На постољу је уграђена плоча (12×30 см) од пешчара, са уклесаним словима. Аутор бисте је Раде Јованчевић, наставник ликовног васпитања из Лучана. Текст на плочи:

„Народни херој Чедо Васовић 1910—1942.“

14. — Спомен-гробница на Новом гробљу („Гротница“), где су сахрањени непознати борци, пали у борбама за ослобођење Драгачева. То је дрвена пирамида (100×40 см), на којој су прикуцана пластична слова и петокрака изнад текста:

„Непознати пали борци за ослобођење Драгачева 1941—1945.“

15. — Споменик у центру Гуче, посвећен палим борцима Драгачева у народноослободилачком рату. Изграђен је од пешчара и састоји се из два дела: централног (280×550×440×90 см) који симболизује сунце, са отвором у средини, у који је постављена бакља у облику звезде, изграђена од сложених квадрата стакла. На десној бочној страни споменика уклесано је сунце са зрацима у облику чекића, срп и чекић, пушка и текст: „Палим борцима Драгачева“. На левој страни су уклесане стилизоване виле и године: „1941—1945“. Испред централног дела споменика је водоскок у облику саркофага (380×129 см), који је смештен у базен, на чијем је дну уклесан сломљени цвет, труба и чутура. Аутор споменика је Оскар Бербеља, академски вајар из Београда.

Д Љ И Н

16. — Спомен-плоча, постављена на фасади Основне школе, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (75×91

см) је од црног мермера, у горњем делу полукружна, са уклесаним и позлаћеним словима и петокраком изнад текста:

„1941—1945 палим борцима за слободу:

Марковић М. Миладин, Марковић Б. Милојко, Марковић М. Радојко, Николић С. Драгољуб, Бошковић А. Петроније, Бошковић М. Милун, Марковић А. Младен, Марковић С. Радојко, Милошевић Д. Милош, Јанковић М. Љубиша, Јанковић М. Радован, Петровић Н. Милан, Пантелић М. Драгомир, Ђебић Р. Милан, Николић Ђ. Радосав, Ђебић Т. Василије, Марковић М. Миленко, погинуо у Шпанији 1937 г.

И жртвама фашистичког терора као знак признања и вечитог сећања.

Ову спомен-плочу подиже

4-VII-1956 год.

Савез бораца Н.О.Р.-а
села Дљина.“

ДОЊА КРАВАРИЦА

17. — Споменик, постављен испред зграде Задружног дома, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког терора. Састоји се од четири блока обрађеног гранита, правоугаоног облика (318×100×30 см), а постављен је на постољу од бетона. Испред споменика постављен је округао сто, изграђен од камена. Споменику се прилази преко шест степеница. На споменику је уграђена плоча (70×80 см) од црног мермера, са уклесаним словима и петокраком изнад плоче. Текст на плочи:

„Пали борци и жртве фашистичког терора у времену од 1941 до 1945 године

Борци НОР-а

Бркић Исаило, Чворовић Радиша, Чворовић Милојко, Томашевић Душан, Васиљевић Радомир, Чворовић Јоксим, Томашевић Тимотије, Бркић Миленко.

Жртве фашистичког терора

Тодоровић Рајко, Милекић Миливоје, Ђорђевић Душан, Радичевић Ранко, Недељковић Милутин, Томашевић Периша, Кнежевић Велимир, Васиљевић Добросав, Милекић Радосав, Будић Стеван, Перовић Тихомир, Недељковић Бранко, Кнежевић Милан, Мутавцић Обрад

4 јули 1964 године

Месна организација савеза
бораца народнослободилачког
рата и друштвено политичке
организације села Доње Краварице“.

Ж И В И Ц А

18. — Спомен-плоча, постављена на фасади Основне школе, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (76×40 см) је од белог мермера, са уклесаним и позлаћеним словима и петокраком изнад текста:

„Грађани села Живице подигоше ову спомен плочу за успомену палим борцима у Н.О.Р.

Млађо Павловић, Добросав Микановић, Ђорђе Зечевић, Микаило Павловић, Драгољуб Милутиновић, Остоја Матовић

Слава палим друговима

30 VII 1953 г.

Живица

Савез бораца
Н.О.Р. Живица.“

З Е О К Е

19. — Спомен-чесма, постављена поред зграде Основне школе, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког терора. Чесма је изграђена од ломљеног камена и састоји се из два дела: вертикалног (318×150×60 см) са косим горњим делом, на коме је уграђена плоча (90×75 см) од пешчара, исклесана у облику листа са уклесаним словима и петокраком изнад текста. Други хоризонтални део (160×270×70 см) је са косим горњим делом и уграђеном плочом неправилног облика од пешчара и уклесаним словима. Аутор је Раде Јованчевић, наставник ликовног васпитања из Лучана. Текст:

I — „Ја син српског народа, заклињем се својом чашћу да у Чачански народноослободилачки одред „Др Драгиша Мишовић“ сту-

пам са чврстом одлуком да се борим против фашистичког окупатора и издајника српског народа...

Борци Драгачевске партизанске чете положили су заклетву у овом селу 6. септембра 1941. године.

II — Палим борцима и жртвама фашистичког терора 1941—1945.

Милан Јанковић, Војислав Јокић, Љубиша Јанковић, Драгиша Ранђић, Душан Јевремовић, Миодраг Јовковић, Живко Јовковић, Божидар Ђокић, Драгомир Кувелић, Војислав Ђаловић, Милош Обреновић, Милорад Селаковић, Јеремија Сандић, Милојко Николић, Душан Бојовић, Радош Васовић, Велизар Радовановић.

Жртве фашистичког терора: Перса Ђокић, Добросав Ранђић, Стојан Ранђић, Божидар Јанковић, Радивоје Крљанац, Станко Крљанац, Милан Вучетић.

12. 7. 1970.

СУБНОР ЗЕОКЕ.“

КОТРАЖА

20. — Спомен-биста народног хероја Иве Лоле Рибара, секретара ЦК СКОЈ-а, постављена испред зграде Основне школе која носи његово име. Биста (65×54 см) је изливена у бронзи и стоји на постолу (160×45×47 см) од бетона. На постолу је уграђена плоча од црног мермера, са уклесаним и позлаћеним словима. Аутор бисте је Јован Гостовић, професор ликовног васпитања из Београда. Текст на плочи:

„Народни херој Иво Лола Рибар 1916—1943.“

21. — Спомен-чесма, постављена у близини зграде Основне школе, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату. Грађена је од бетона (150×200×200 см) и обложена белим керамичким плочицама. На чесму је уграђена плоча (116×77 см) од белог мермера, са уклесаним словима обојеним црном бојом и петокраком изнад текста:

„Палим борцима народноослободилачког рата у борби против мрског окупатора и народних издајника од 1941 до 1945 год.

Дмитрић Живота, Пауновић Велизар, Миливојевић Миломир, Мацаревић Радомир, Миливојевић Жарко, Павловић Миодраг, Чакаревић Боривоје, Чакаревић Милисав, Чакаревић Дојчило, Ружић Бла-

гоје, Мечанин Мирослав, Јанковић Н. Душан, Јанковић Р. Душан, Плазинић Добросав, Радосављевић Миломир, Перичић Милорад, Марић Љубиша, Петронијевић Грујица и осталим жртвама фашистичког терора.

7-VII-1952 г.
Котража

Савез бораца
и задругари земљ. задруге
Котража.“

К Р С Т А Ц

22. — Споменик подигнут на месту зв. Белошевац, где су се одиграле значајне битке 1914. и 1944. године. Изграђен је од пешчара са две високо уздигнуте руке (450×50 см), које се у врху завршавају стиснутим песницама. између којих је постављена плоча (160×250×30 см), са уграђеним рељефом у бронзи, на коме је представљена борба партизана против Немаца. Изнад рељефа су уклесана слова са текстом следеће садржине:

„Борцима који падоше на овом грудобрану слободе борећи се против Аустријанаца 19-XI-1914. и против Немаца од 4-XII-1944. год.

4-XII-1971. год.

Одбор за прославу
30-год. револуције.“

Л У Ч А Н И

23. — Спомен-биста народног хероја Милана Благојевића, команданта Првог шумадијског одреда, постављена у кругу фабрике која носи његово име. Биста (80×60 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (140×40×40 см) правоугаоног облика од црвеног гранита. На постољу су уграђена слова изливена у бронзи:

„Народном хероју Милану Благојевићу радни колектив“.

24. — Спомен-биста Миленка Марковића, шпанског борца, постављена у скверу испред зграде Скупштине општине. Биста (55×45 см) је изливена у бронзи и стоји на постољу (147×60×50 см) од пешчара, на коме су уклесана слова. Аутор бисте је Раде Јованчевић, наставник ликовног васпитања из Лучана. Текст гласи:

„Шпански борац Миленко Марковић 1910—1937.“

МАРКОВИЦА

25. — Спомен-плоча, постављена на фасади Задружног дома, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (73×83 см) је од црног мермера, у горњем делу полукружна, са уклесаним словима и петокраком изнад текста:

„Палим борцима 1941—1945

Петровић Милан, Митровић Данило, Милосављевић Миломир, Ковачевић Реља, Јовачевић Војимирка, Пантелић Владан, Ковачевић Живорад, Габоровић Стојанка, Радојичић Љубинко, Пантелић Т. Милован, Ђунисијевић Славко, Недовић И. Миломир, Крунић Мирко, Мирковић Милорад, Пантелић Војимир, Илић Милош, Стевановић Милан, Маркићевић Вукашин, Радојичић И. Миодраг.

Месна организација удружења
бораца НОР Марковица“

РТАРИ

26. — Спомен-плоча, постављена на фасади задружне продавнице, посвећена палим борцима у народноослободилачком рату. Плоча (65×39 см) је од белог мермера са уклесаним и позлаћеним словима и петокраком изнад текста:

„Палим борцима у НОР-у против немачког окупатора и народних издајника од 1941 до 1945 год.

Милан Петровић, Живорад Ковачевић, Славко Ђунисијевић, Мирко Крунић, Драгутин Карић, ковач са Умке, Миломир Недовић, Милорад Мирковић.

12-VII-1952 год.

Савез бораца НОР-а
села Ртара“.

27. — Споменик подигнут на месту где је погинуо Милан Петровић, партијски радник из Ртара. Грађен је од грубо тесаног камена повезаног фугама (215×133 см) и ограђен дрвеном оградом. На споменику је уграђена плоча (46×75 см) од белог мермера, са уклесаним словима обојеним црвеном бојом и петокраком са српом и чекићем изнад текста:

„У овом селу пала је прва жртва драгачевског среза у борби против фашистичког окупатора. Овде су немачки фашисти убили

Милана Петровића из Ртара, члана К. П. Ј. који је вршио припреме за подизање народа на устанак.

7 — VII — 1951 год.

Савез бораца НОР-а
среза Драгачевског“.

Р Т И

28. — Спомен-плоча у част народног хероја Бранислава Обрадовића — Цамба, борца Друге пролетерске бригаде, постављена на фасади Основне школе. Плоча (44×67 см) је од црног мермера, са уклесаним словима обојеним сребрном бронзом и петокраком изнад текста:

„да жито младо проклија,
да никну села слишћена,
заору бразде плугови
и сунцем грану тргови.

Народном хероју Браниславу Обрадовићу — Цамбу 1920 —
1942 год.

22 IV 1962 г.

У знак захвалности
грађани села Ртију“.

29. — Спомен-чесма, постављена у близини зграде Основне школе, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког терора. Грађена је од обрађених камених блокова (150×98×70 см) са нешто широм плочом на врху. У горњем делу чесме уграђена је плоча (47×75 см) од белог мермера, са уклесаним словима и петокраком изнад текста:

„Борци од 1941—1945 год.

Бранислав Обрадовић, Андрија Обрадовић, Гвозден Костић, Радомир М. Обрадовић, Радомир Ђурђевић, Миодраг Обрадовић, Гвозден Росић

Жртве фашизма од 1941—1945

Јездимир Р. Обрадовић, Срећко Станојевић, Јеремија Славковић, Срећко Чикириз, Јован М. Обрадовић, Светозар Славковић, Милосав Д. Славковић.

Ову спомен плочу подигли су задругари села Ртију

22 XII 1952 године

Рти“.

Т И Ј А Њ Е

30. — Спомен-чесма, постављена у центру села, у знак сећања на пале борце у народноослободилачком рату и жртве фашистичког

терора. Изграђена је од грубо тесаног пешчара неправилног облика. Плоча (60×100 см) је од црног мермера са уклесаним и позлаћеним словима и петокраком изнад текста:

„Палим борцима у народно-ослободилачкој борби од 1941 до 1945

Борци: Срећко Икодиновић, Милош Кулашевић, Мићо Милованковић, Борисав Гавриловић, Милија Гавриловић, Бранислав Габоровић, Давид Филиповић, Дмитар Дмитровић, Мито Сретеновић, Среген Глишић.

Жртве фаш. терора: Драгутин Сретеновић, Димитрије Поповић, Тодор Зељовић, Мито Гавриловић

7 јули 1958 г.

Савез бораца Н. О. Р.
Тијање“

ТУРИЦА

31. — Споменик, постављен испред зграде Основне школе, посвећен палим борцима у народноослободилачком рату и жртвама фашистичког терора. Споменик (190×80×50 см) је неправилног облика са испустом (90×75×50 см) на десној страни, а изграђен је од грубо тесаног камена повезаног фугама. На споменику је уграђена плоча (110×78 см) од црног мермера, са уклесаним словима и петокраком изнад текста:

„Спомен чесма палим борцима и жртвама фашистичког терора 1941 — 1945

Радоњић Душан, Петрићеве Драгиша, Пајовић Радисав, Достанић Милован, Марић Драгић, Чворић Милош, Станчић Драгиша, Станчић Драгић, Спасојевић Драгомир, Главоњић Драгиша

Жртве фашистичког терора: Васиљевић Божидар, Васиљевић Мирко, Васиљевић Десимир, Васиљевић Дмитар, Васиљевић Богосав, Достанић Обрад, Илић Михаило, Лазаревић Никола, Тимотијевић Велисав, Лазаревић Милисав, Лазаревић Милојко, Лазаревић Светозар, Лазаревић Драгољуб, Марић Никола, Пајовић Драгомир, Пајовић Радич, Пејовић Периша, Пејовић Петроније, Пејовић Вучко, Проковић Милоје, Проковић Вукашин, Пантовић Гвозден, Радоњић Владислав, Сретеновић Радосав, Симеуновић Милић, Тимотијевић Аксентије, Тимотијевић Војин, Тимотијевић Селимир, Чворић Милун, Чворић Милан

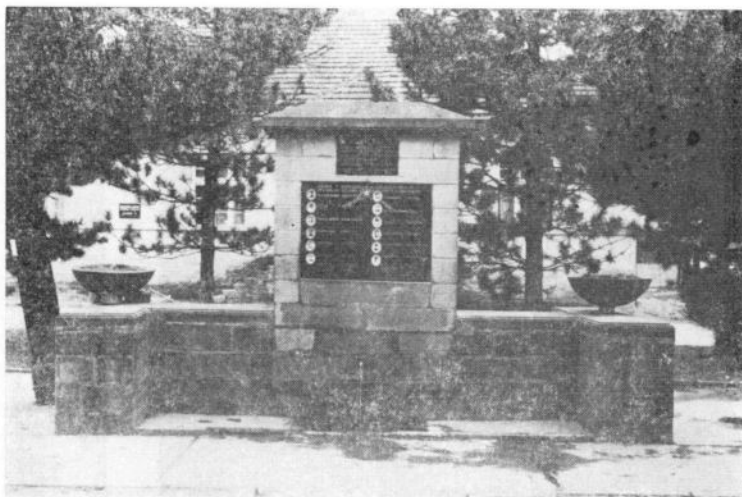
4 јула 1966 године

Чланови Савеза бораца
С. С. Р. Н. села Турице“

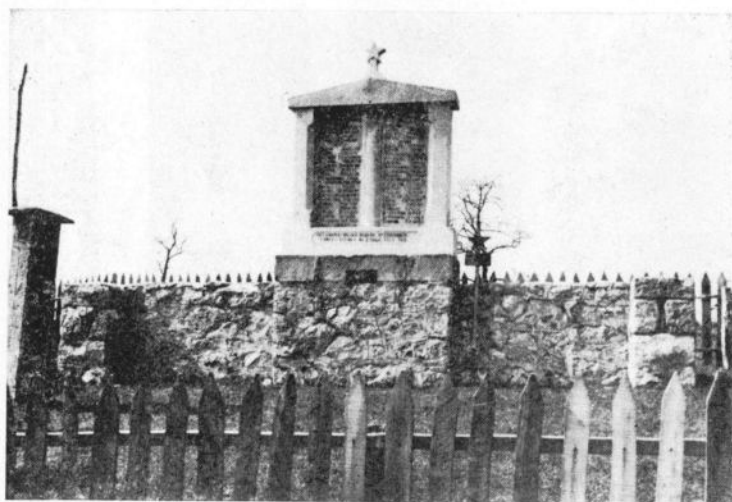
1

2

3

4

5

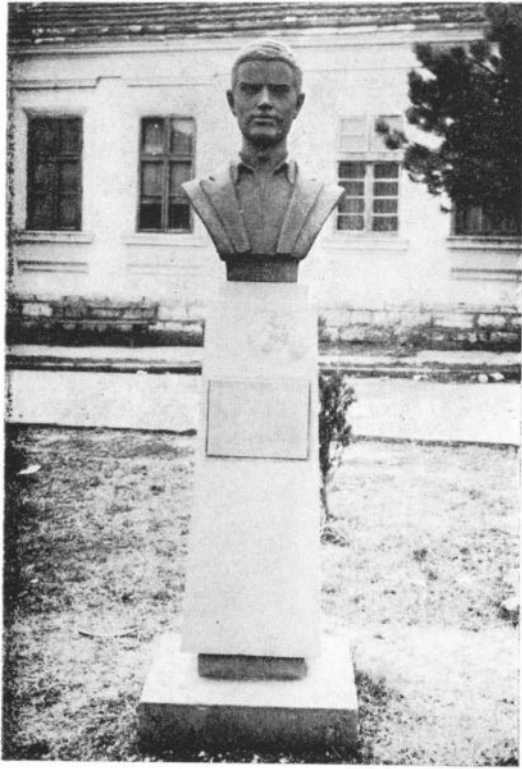
6

7

8

9

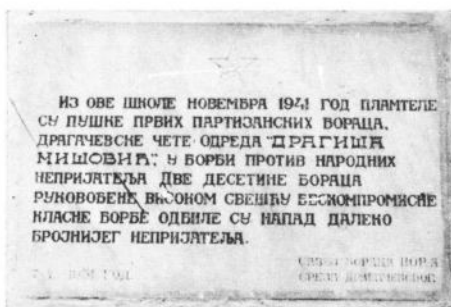
10

11

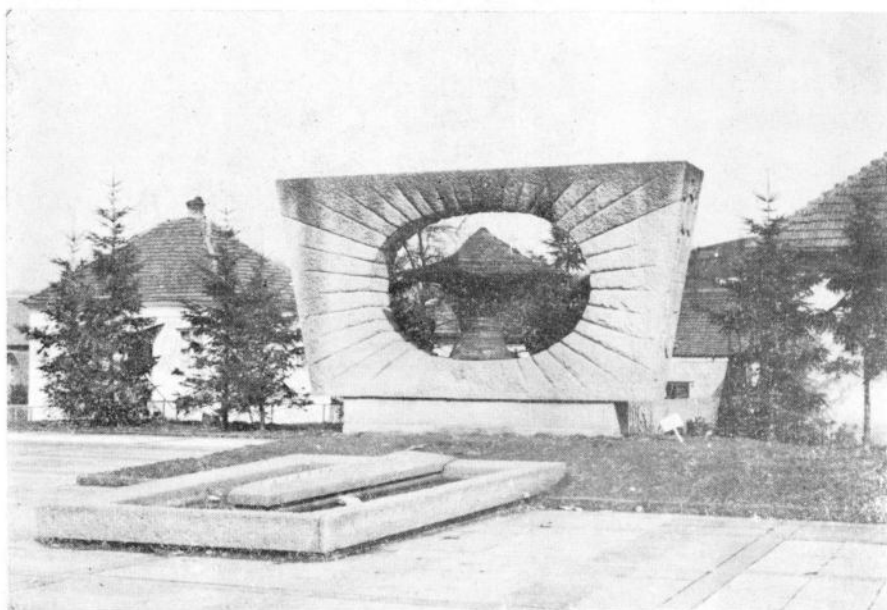
12

13

14

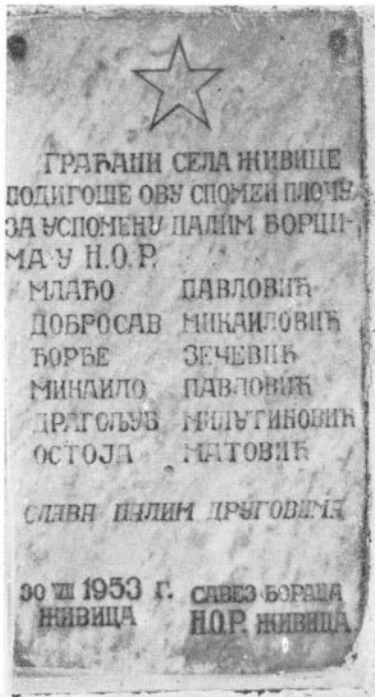
15

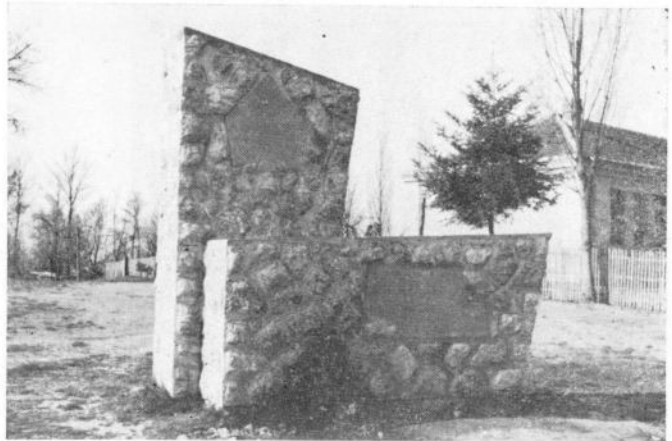
16

17

18

19

21

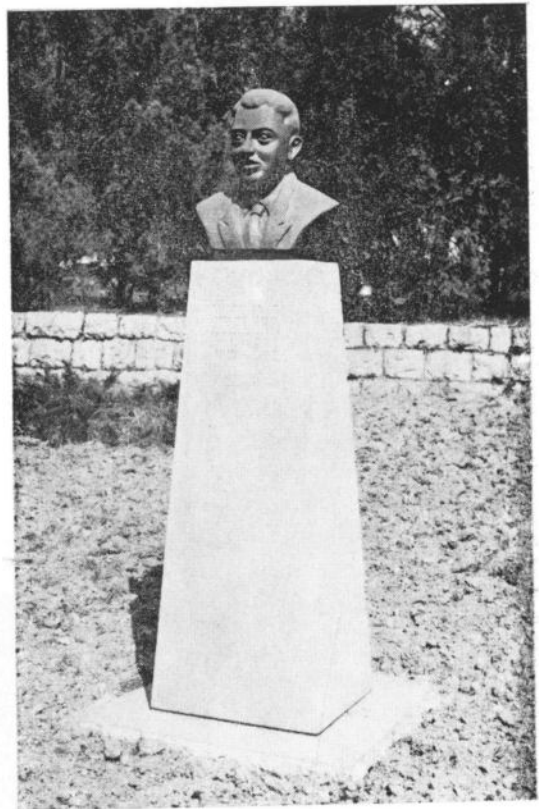
20

22

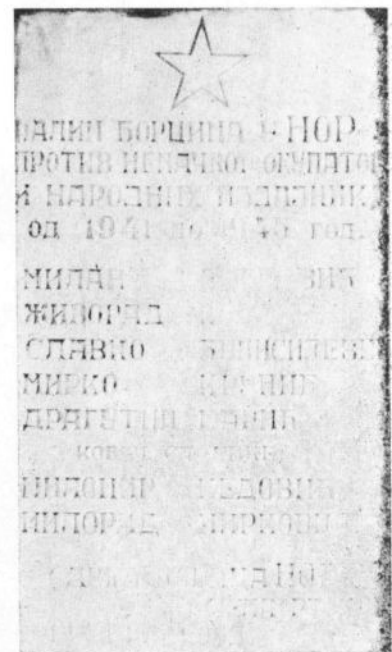
23

24

25

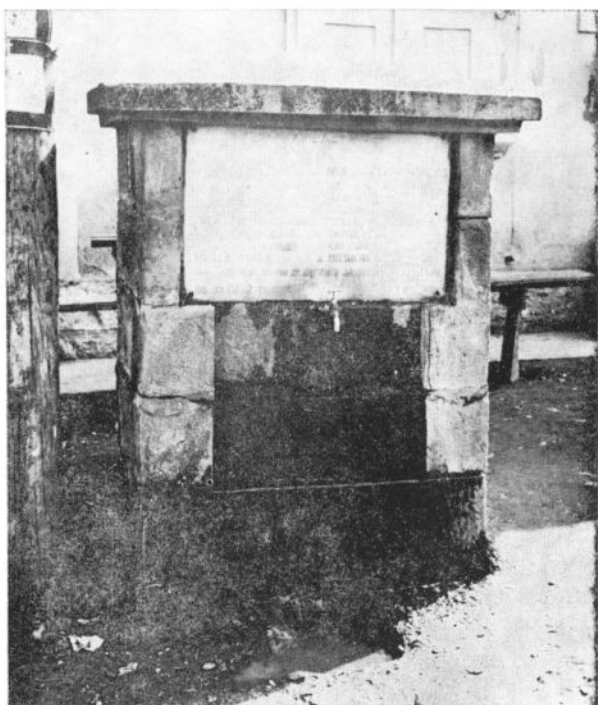
26

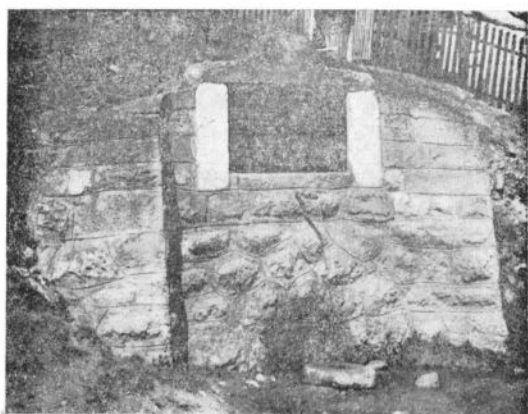
27

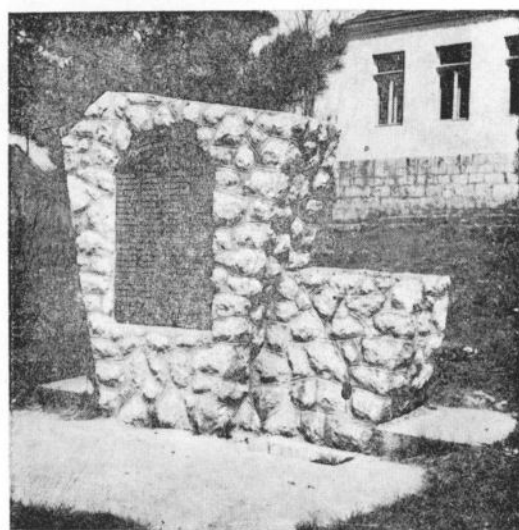
28

29

30

31